

Tys, hvad er det? Læben dirrer,
 Hun vil tale — lyt til Ordet:
 — »Bort med alt, *hvad Sanser pirrer!*
 Væk med Gøglet — *Afgudsbordet!*
 Ned med *Pengetyranniet!*

Hold dog op med *Krigens* Jammer,
Barbariets Ulvemærke;
 Vis, I kender bedre Flammer,
 Bedre Brug for Kræfter stærke
 end at *slagte* Eders Brødre!

Frem til Hjælp for Dagens »*Slider*«,
 Den, der skaffer Mad i Fadet,
 Den, der bort i Armod glider,
 — Skønt i *Arbejdssveden* badet —
 Mens de andre Fadet tømmer!

Op med *Kvinden!* frem paa Valen,
 Frem til Daad ved Mandens Side!
 Frem i Skolen, Kirken, »*Salen*«,
 Frem med Kvindehjerter blide —
Hjærtet ind i selve *Loven!*

Ingen Fejgheds frygtssom Vaklen!
 Ingen falsk-beskeden Famlen!
 Ingen Dumheds dorske Kvaklen,
 Du maa frem til Brudeskamlen!
 Og din Brudgom — Frihed — leve!

Kundskabs klare Lys du sprede
 Rundt i Landet til hver Pode,
 — Ikke blot til *Gutter* brede,
 Men til alle *Piger* gode!
 — *Mennesker* skal Landet raade!« —

Saadan taler hun og knytter
 Alt imens de hvide Hænder,
 Stille staar vi her og lytter,
 Hver en Nerves Kraft vi spænder
 I Begejstringsildens Varme.

Og fra Sygesengen rusler
 Vi med Skammens røde Kinder:
 — Ak, vi *Mandfolk* gaar og tusler,
 — *Aanden* boer hos syge *Kvinder*,
Karske — storme de vist Himlen! —

Karl Fred. Jensen.

Om Menneskelegemet og dets Krav.

Af

A. Kr. Dolleris.

II.

For skarpere at faa vor Afhængighed af vore Omgivelser frem, lad os saa begynde med følgende: *Livet og dets Omgivelser*. I et Frø kan ligge Spiren til et stort Træ; men den bliver ikke til andet end Spire, hvis ikke Frøet i sin Omgivelse møder de Betingelser, som er nødvendige, for at en Vækst kan finde Sted. Spiren har *Evnen* til at kunne udfolde sig men besidder ikke *Midlerne*, Materialet, som skal bruges dertil. Den indeslutter et Liv i Dvale; men det vækkende og frigørende skal komme uden fra. Men den har, som alt hvad der er Liv i, Evne til at optage i sig døde Stoffer fra Naturen, saaledes at de forvandles fra at være døde til Dele af den levende Organisme. Derfor, saa snart Lejligheden tilbyder sig, at en Udvikling kan finde Sted, saa sker det ogsaa. *Livet* er altsaa knyttet til *Frøet*, medens *Betingelserne* for Vækst og Udfoldelse er knyttet til *Omgivelserne*. Hvorvidt nu Spiren skal naa sin Slægts Fylde, vil være afhængig af, hvorvidt Omgivelserne byder de Betingelser, dertil kræves. Er Betingelserne (det vil sige Ernæring, Lys og Varme) mangelfulde eller staar i Misforhold til hverandre, saa kan Væksten ikke blive fuldkommen; Sundheden og Modstandskraften vil komme til at staa paa svage Fødder; og en kummerfuld Tilværelse med tidlig Ælde vil blive Følgerne.

At Plantelivet er saa nøje afhængigt af ydre Betingelser, er der vel ingen, som tvivler om. Men gaar vi til de højere, mere sammensatte Organismer, Dyrene, saa er det for den almindelige Folkebevidsthed, som om disse ikke var saa afhængige, skønt Forholdet er det samme, eller ogsaa man kan sige, at i samme Forhold, som de staar højere, er Fordringerne og følgelig ogsaa Afhængigheden større. — Men at *Mennesket*, denne aandrige og fremfor alle andre Individer begunstigede Skabning, i sin Udvikling endnu skulde være mere afhængig af ydre Omgivelser; det bliver dog for meget: Menneskeaaanden staar over Legemet; og alt som denne udvikles og kommer til at stille sine Fordringer, saaledes *kan* og *skal* ogsaa Legemet følge og bøje sig; Naturens Love maa være Aandens undergivne; og Mennesket kan ikke, uden at fornægte sin Adel, stille sig i samme eller endnu større Afhængighedsforhold til Naturen end Dyr og Planter. — Den Tale synes jo at være meget fornuftig og Mennesket fuldt værdig; og dog, ja det kan ikke nytte at skjule det, er det saaledes, at den baade er *ufornuftig* og *uværdig* og røber saavel Uvidenhed som Overtro. Thi Mennesket er ikke Aand alene men *baade* Aand og Legeme; og en af disse Dele er ikke et Menneske. Saa hvad der er Brud mod det ene, er ogsaa Brud mod det andet; hvad der skader det ene, skader ogsaa det andet; og intet kan i Virkeligheden være gavnligt for Legemet, naar det er Brud mod Aanden, og heller ikke omvendt. Imellem Aand og Natur i Mennesket eller mellem Aandslove og Naturlove findes den inderligste og fuldeste Harmoni.